

Utlysning för forskning om brandsäkerhet med moderna induktionsspisar

2026-02-12

Innehåll

1. Inledning.....	3
2. Forskningsprogram	3
3. Forskningsfrågan	3
4. Projektet.....	4
4.1 Ansökan	4
4.2 Sökande organisationer	4
4.3 Referensgrupp	4
4.4 Tidplan	4
4.5 Budget.....	5
4.6 Kommunikationsplan.....	5
Bilaga 1 – Avtal	6

1. Inledning

Det här dokumentet beskriver Insamlingsstiftelsen Brandforsks utlysning för forskning om brandsäkerhet med moderna induktionsspisar. Med moderna avses spisar som finns att köpa nya på den svenska marknaden nu.

2. Forskningsprogram

Insamlingsstiftelsen Brandforsk har tillsammans med Myndigheten för civilt försvar, Länsförsäkringars forsknings- & utvecklingsfond och Stockholmsregionens Försäkrings AB skapat ett forskningsprogram gällande brandsäkerhet med moderna induktionsspisar. Detta program gör nu denna forskningsutlysning.

Brandforsk har tillsammans med Myndigheten för civilt försvar, Länsförsäkringars forsknings- & utvecklingsfond och Stockholmsregionens Försäkrings AB utgör styrgrupp för programmet.

Ansvarig för programmet och således avtalspart är Insamlingsstiftelsen Brandforsk.

3. Forskningsfrågan

Är det lägre risk för spisbrand på moderna induktionsspisar med överhettningsskydd än för andra spisar än induktionsspisar, och kan detta användas i rekommendationer i det brandpreventiva arbetet gällande bostadsbränder? Hur förhåller det sig i relation till användning av spiskvakter, och finns det matlagning som inte skyddas av vare sig spiskvakter eller överhettningsskydd?

Många moderna induktionsspisar är idag utrustade med inbyggda överhettningsskydd. Dessa skydd är avsedda att automatiskt sänka effekten eller stänga av en platta om temperaturen i kokkärlet blir onormalt hög. Funktionen har därmed potential att förebygga bränder som annars kan uppstå vid exempelvis glömd spis, felaktig användning eller oavsiktlig aktivering, på ett sätt som påminner om traditionella spiskvakter.

Trots denna likhet saknas i dagsläget kunskap om hur effektiva induktionsspisars inbyggda överhettningsskydd faktiskt är ur ett brandpreventivt perspektiv. Det är oklart i vilken utsträckning dessa skydd kan bidra till att minska risken för bostadsbränder och om de kan betraktas som en jämförbar säkerhetsåtgärd i situationer där spiskvakt idag krävs eller rekommenderas.

Enligt Boverkets byggregler finns krav på spiskvakt i verksamheter där det föreligger särskild risk för bränder orsakade av glömd spis. I regelverket anges att spiskvaken ska uppfylla kraven för överhettningsskydd enligt klass B i den europeiska standarden SS-EN 50615. En systematisk utvärdering av induktionsspisars inbyggda överhettningsskydd med utgångspunkt i denna standard skulle kunna ge viktig kunskap om skyddens prestanda, tillförlitlighet och eventuella begränsningar.

En sådan studie behöver även inkludera en analys av standardens krav och dess relevans för inbyggda skydd i moderna induktionsspisar. Det är möjligt att standarden, som främst är framtagen för externa spiskvakter, inte fullt ut fångar funktion, teknik och användningssituationer för integrerade system. Resultaten kan därför användas både för att bedöma skyddens faktiska

brandskyddsvärde och för att identifiera behov av anpassningar eller kompletteringar av standarden för att bättre omfatta induktionsspisars säkerhetssystem.

Vidare finns ett behov av att kartlägga hur vanligt förekommande tekniken är på marknaden och hur olika tillverkare implementerar överhettningsskydden. Skydden kan ha olika syften, exempelvis att skydda elektronik, förhindra att maten bränns eller minska risken för brand. De kan också agera på olika sätt, exempelvis genom att stegvis sänka effekten eller genom att helt stänga av plattan. Det är också oklart hur funktionerna marknadsförs och om konsumenter eller verksamheter får en korrekt bild av skyddets faktiska förmåga att förebygga brand.

För att kunna bedöma skyddens effektivitet krävs även kunskap om hur prestandan påverkas av faktorer såsom val av kärl, uppvärmningshastighet, koktid samt typ av livsmedel. En litteraturstudie kring antändningstemperaturer för olika material och livsmedel samt hur kärl påverkar värmeutveckling kan därför vara en viktig del i studiens metodik. Resultaten kan även ligga till grund för att utforma realistiska och relevanta testscenarier, och genomföra scenariobaserade test för att erhålla en generisk bedömning av skydd i såväl spisar som spisvakter.

Projektet kan därmed bidra med efterfrågad kunskap för brandskyddsarbete i bostäder och riskmiljöer, och samtidigt skapa underlag för framtida rekommendationer, kravställning och standardutveckling kopplat till spisrelaterade bränder.

4. Projektet

4.1 Ansökan

Ansökan ska beskriva hur projektgruppen vill besvara forskningsfrågan.

Ansökan ska vara Brandforsk tillhanda senast den 31 mars 2026. Ansökan lämnas via Brandforsks digitala ansökningsplattform. Denna nås via www.brandforsk.se. Ansökan kräver att avtalet enligt bilagan accepteras av den sökande.

4.2 Sökande organisationer

Den sökande projektgruppen ska ha en ändamålsenlig organisation för att säkra ett effektivt genomförande av projektet. Ledaren av forskningsprojektet bör vara person med forskarutbildning.

4.3 Referensgrupp

Projektet ska ha en referensgrupp. Programmets styrgrupp ska alltid ingå i referensgruppen. Se avsnitt 5 i standardavtalet i bilagan nedan.

4.4 Tidplan

Utlysningen är öppen för ansökningar till och med den 31 mars 2026. Utvärdering av ansökningar och beslut om tilldelning sker under april. I maj sker avtalstecknande, rekrytering av personer till projektets referensgrupp samt uppstart av projektet. Första referensgruppsmöte ska hållas senast i juni.

Projektet ska redovisa sin slutrapport senast den 30 november och resultatwebinarium i Brandforsks regi ska genomföras senast den 11 december.

Om projektgruppen anser sig behöva en annan tidplan ska detta anges och motiveras i ansökan.

4.5 Budget

Ansökan ska innehålla en budget för projektet. Budgeten får uppgå till högst 600 000 kronor.

4.6 Kommunikationsplan

Kommunikationsplan ska upprättas vid projektstarten tillsammans med styrgruppen.

Forskargruppen förväntas bidra med arbetstid för kommunikation, medan forskningsprogrammet står för övriga erforderliga medel.

Bilaga 1 – Avtal

Nedan redovisas det avtal som projekten förbinder sig till.

Överenskommelse om medel för forskning eller annan kunskapsutveckling

1. Parter

Insamlingsstiftelsen Brandforsk, org. Nr. 802481–0569, Parkslingan 32, 178 51 Ekerö, Sverige.
Epost enligt www.brandforsk.se ("Brandforsk")

och

Organisation, org. Nr. xxxxxxxx, Adress, ("Destinatären")

fortsättningsvis kallade gemensamt "Parterna" eller var för sig "Part" har träffat följande överenskommelse ("Överenskommelsen").

2. Bakgrund

Destinatären har ansökt om medel för genomförande av projekt av typen forskning eller annan kunskapsutveckling. Brandforsk har valt att bevilja medel enligt vad som framgår av denna överenskommelse.

3. Projektbeskrivning

Projektnummer: xxxxxxxx

Projektnamn: xxxxxxxxxxxxxxxx

Projektid: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Innehåll, genomförande och inriktning är beskriven i den ansökan som ingivits till Brandforsk (bilaga 1), med följande tillägg:

xxxxxxxxxxxxxxxxxx

Uppstår under projektiden frågor eller vilsituationer som bedöms kunna påverka överenskommet innehåll eller inriktning ska detta utan dröjsmål kommuniceras mellan Parterna så att ny eller reviderad överenskommelse kan träffas. Sådan överenskommelse ska, för att vara giltig, upprättas skriftligen och bekräftas av båda Parter.

4. Projektorganisation och projektansvarig

Projektet ska utföras vid xxxxxxxx, som huvudman samt xxxxxxxx som ytterligare medverkande.

Firmatecknare: xxxxxxxxxxxx

Projektansvarig: xxxxxxxxxxxx

Projektledare: xxxxxxxxxxxx

Organisationen i övrigt framgår av handlingarna enligt punkt 3 ovan.

Eventuella förändringar i projektorganisationen måste godkännas av Brandforsk.

5. Referensgrupp

Projektledaren ansvarar för att i samråd med Brandforsk utse en referensgrupp till projektet. Projektledaren är referensgruppens ordförande. Styrgruppen för det aktuella forskningsprogrammet ingår alltid i referensgruppen, och Brandforsks stödorganisationer erbjuds också att anmäla sitt intresse för att medverka via Brandforsk. Även andra personer kan ingå i referensgruppen.

Syftet med referensgruppen är:

- att verka som ett stöd till Projektledaren så att avsett Resultat uppnås med projektet
- att tillföra projektledningen speciell sakkunskap
- att verka för ömsesidig kontakt mellan projekt och avnämare under projektets gång
- att förbereda rapportering till målgrupper (avnämargrupper) både under projektets gång och efter projektets avslutande.

Projektledaren är ansvarig för att gruppen sammankallas vid projektstarten så att gruppen har möjlighet att påverka planeringen av projektet. Vid startmötet ska tidplan för referensgruppens arbete inklusive referensgruppsmöten, fastställas. Mötesserien bör minst omfatta möten, utöver ovanstående, så att referensgruppen är involverad då projektet kommit en bit in i arbetet plus vid tiden för första utkast till slutredovisning.

Projektledaren är ansvarig för att referensgruppen hålls kontinuerligt uppdaterad om projektets framskridande

Kostnad för arbetstid, resor m.m. vid deltagande i möten med referensgruppen ersätts normalt varken av projektmedel eller av Brandforsk. Projektledarens kostnader ska ingå i projektet.

Projektledaren ansvarar för att protokoll eller minnesanteckningar förs vid sammanträden och distribueras till referensgruppen med kopia till Brandforsk.

6. Rätt till Resultat

Med ”Resultat” avses all immaterialrättsligt skyddsbar information som uppkommer genom utförande av Projektet, oavsett om den är immaterialrättsligt skyddad eller kräver ansökan eller registrering för skydd.

Äganderätten till Resultat tillkommer den Part som genererat Resultatet. Parterna avser ingen annan upplåtelse eller överföring av rättigheter till Resultat än som uttryckligen anges i denna överenskommelse.

I enlighet med tvingande lagstiftning kan ägaren av Destinatärens Resultat vara den enskilde anställda som genererat Resultatet. Ersättningsfrågan vid överföring eller upplåtelse av sådana Resultat kan därför behöva avtalsregleras direkt med berörd anställd. Detta är Destinatärens ansvar.

Samtliga Resultat ska rapporteras till Brandforsk på det sätt som överenskommits i punkt 7 nedan.

Brandforsk och parter inom forskningsprogrammets styrgrupp har kostnadsfri, tidsobegränsad nyttjanderätt att (enkel licens utan rätt till under- eller vidarelicens) använda Resultat.

7. Kommunikationsarbete

Destinatären förbinder sig att på Brandforsks begäran medverka vid upp till fem tillfällen för kommunikation kring projektet, inom upp till 18 månader efter projektets avslutande. Resa och logi bekostas av Brandforsk vid dessa tillfällen.

Rapport ska lämnas över arbete som helt eller delvis bekostats av Brandforsk. Innan rapporten slutgiltigt sätts ska manuset vara presenterat och diskuterat med projektets referensgrupp.

Rapport skrivs på svenska om inte annat överenskommits mellan parterna. Rapporten ska ha både svensk och engelsk sammanfattning. Även sökord ska anges på både svenska och engelska.

Underlag till informationsblad, på svenska och engelska, ska inlämnas till Brandforsk vid projektstart samt vid projektavslut. Mall för detta tillhandahålls av Brandforsk.

Part har rätt att publicera eller på annat sätt offentliggöra Resultat i enlighet med god internationell standard för publicering av forskningsresultat.

Vid publicering och i samband med presentationer ska Brandforsk, och angivna finansiärer av forskningsprogrammets övriga finansiärer, anges som finansiärer enligt instruktioner från Brandforsk. Grafiskt material, samt instruktioner till detta, tillhandahållna av Brandforsk ska användas. Referensgruppens sammansättning ska också anges.

Rapporten ska innehålla minst följande delar:

- Sammanfattning som anger projektets syfte och Resultat samt Resultatets praktiska användbarhet (på svenska och engelska)
- Bakgrund
- Projektets upplägg och beskrivning av arbetet, inklusive metod
- Redovisning och diskussion av Resultatet samt slutsatser och rekommendationer. Det är därvid särskilt viktigt att det anges hur Resultatet kan komma till praktisk användning och vilken målgrupp (avnämare) som kan ha nytta av det. Det bör även redovisas om Resultatet innebär att t.ex. myndigheter/organisationers regler eller rekommendationer eller dylikt bör ändras eller modifieras med anledning av det som framkommit genom projektet.
- Publicering ska i första hand ske genom rapportserie som Destinatären själv ger ut eller återkommande utnyttjar. Brandforsk ska erhålla rapporten i form av en Word-fil och en PDF-fil. I det fall Resultatet utgörs av datafil av annat slag ska Brandforsk även erhålla den. Det är även angeläget att möjligheterna till publicering i svenska och utländska tidskrifter utnyttjas. Utöver detta är det viktigt att Resultaten publiceras i populärvetenskapliga tidskrifter och facktidskrifter där den praktiska nyttan av projektet framgår. Samtliga finansiärer till det aktuella forskningsprogrammet ska ha samma rättigheter som Brandforsk.

Utöver rapporten ska författarna utarbeta en populärvetenskaplig sammanfattning på svenska och engelska motsvarande en A4-sida per språk. Lämplig bild bifogas om möjligt. Sammanfattningen på bägge språken skickas till Brandforsk, som normalt kommer att publicera dem som informationsblad från Brandforsk.

Medverkan i Brandforsks resultatwebinarium ingår i den redovisning som förväntas ske enligt detta kapitel och inom tidsramen för projektets genomförande.

Brandforsk publicerar normalt även inkomna resultat/rapporter/redovisningar/andra publikationer i egen rapportserie.

Arbete för rapportering ska täckas av projektanslaget. Om Brandforsk i särskilda fall beslutar om ytterligare spridning kan extra anslag utgå för sådant arbete.

Utöver projektgruppens kommunikationsarbete ska även styrgruppen ges tillträde till arbetet i syfte att dokumentera för ändamålet kommunikation.

8. Lägesbeskrivning, delrapport, rekvisitionsrapport och egenvärdering

Senast den 15 februari ska en lägesbeskrivning inlämnas på särskild blankett från Brandforsk. Motsvarande blankett från MCF kan också användas.

Senast den 15 september ska en delrapport inlämnas på särskild blankett från Brandforsk. Motsvarande blankett från MCF kan också användas.

Vid rekvirering av medel efter halva projektiden ska rekvisitionsrapport inlämnas. Se vidare avsnittet om utbetalning om medel.

Vid projektets färdigställande ska närmast kommande rapportering enligt ovan ske samt att en egenvärdering inlämnas på särskild blankett från Brandforsk. Motsvarande blankett från MCF kan också användas.

9. Kostnader för projektet

Brandforsk har beslutat att bevilja sökanden **xxxxxxxxxxx** kronor i forskningsbidrag, vilket omfattar genomförande enligt avsnitt 3 ovan.

Mervärdesskatt utgår ej.

Brandforsk har inga skyldigheter för kostnader som ligger utanför ovan angiven kostnadsram.

10. Utbetalning av beviljade medel

Beviljade medel kan rekvireras från Brandforsk enligt nedanstående.

Vid projektets start efter första referensgruppsmötet och bokande av tid för resultatwebinarium utgår 35 % av det totala bidraget.

För utbetalning under pågående projekt erfordras att Brandforsk, genom rekvisitionsrapport, blivit förvissad om att projektarbetet har framskridit motsvarande den begärda anslagssumman. Rekvisitionsrapporten skickas in efter halva projektiden och innehåller en beskrivning av hur långt projektet har kommit och hur mycket av resurserna som är förbrukade. Under pågående projekt kan upp till ytterligare 35 % av det totala bidraget betalas ut.

Sista utbetalningen, motsvarande minst 30 % av det totala bidraget, erhålls först sedan en färdig slutrapport, manusförslag till informationsblad samt blankett för slutredovisning av projekt samt redovisningar enligt punkt 7 ovan har inkommit till och godkänts av Brandforsk, samt att resultatwebinarium har genomförts. Projektets kommunikationsplan ska vid det tillfället ha uppfyllts till en mellan Parterna överenskommen del.

Utbetalning av medel sker senast 30 dagar från mottagandet av rekvisitionen (45 dagar för rekvisitioner inkomna under perioden 20 juni – 20 juli), förutsatt att alla rapporteringskrav är uppfyllda. Till rekvisitionen ska fogas en specifikation avseende kostnader utifrån de olika kostnader som det beviljade anslaget avser.

Blanketten ”Slutredovisning av projekt” ska efter avslutat projekt ifyllas och skickas samt e-postas till Brandforsk.

11. Miljöhänsyn vid resor

Destinatären förbinder sig att välja resealternativ med hänsyn till miljön, exempelvis välja tåg istället för flyg, när Brandforsks medel används för ändamålet.

12. Uppsägning av överenskommelsen

Överenskommelsen kan begränsas eller avbrytas om:

- förutsättningarna för projektets finansiering väsentligen har ändrats,
- den överenskomna projektplanen väsentligen inte följs, eller om
- utsikter bedöms saknas för att inom överenskommen tid nå ett tillfredställande Resultat.

Part är skyldig att utan dröjsmål informera motparten om något av ovanstående föreligger.

Brandforsk ska i så fall ersätta Destinatären för nedlagda kostnader och utfört arbete som kan relateras till det överenskomna projektet fram till dess samt inom ramen för överenskomna avvecklingskostnader.

Om Destinatärens förutsättningar för genomförande av projektet i enlighet med denna överenskommelse väsentligt förändrats och Destinatären med anledning av detta önskar avbryta projektet i förtid ska en redovisning av hittills uppnådda Resultat samt en redovisning av projektets ekonomiska förhållanden lämnas till Brandforsk.

Brandforsk har rätt att återkräva hela eller delar av beviljade medel inklusive upplupen ränta och/eller inställa utbetalning av resterande medel om Destinatären:

- har lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter,
- använt medel för annat än för de ändamål som anges i denna överenskommelse,
- inte lämnar föreskrivna rapporter och redovisningar, och avvikelserna inte är av ringa betydelse,
- agerar oegentligt mot vetenskaplig etik eller grundläggande vetenskapliga principer, eller
- i väsentlig mån bryter mot bestämmelser och villkor i denna överenskommelse.

När överenskommelsen upphör på grund av uppsägning har Brandforsk rätt att erhålla allt material som ingår i projektet. Brandforsk har vidare rätt att nyttja projektets Resultat i enlighet med punkt 6 ovan.

Parterna ska vid uppsägning omedelbart inleda överläggningar om hur förhållandet i överenskommelsen ska avvecklas.

Eventuella återkrävda medel ska betalas till Brandforsk enligt dennes instruktion.

13. Force majeure

Om Part inte kan fullgöra sina åtaganden enligt denna överenskommelse på grund av omständigheter som Parten inte råder över och inte kunnat förutse, befriar detta Parten från skyldighet att fullgöra överenskommelsen i den delen under den tid som omständigheten föreligger. Motparten ska omedelbart underrättas när omöjlighet att fullgöra överenskommelsen inträder och när möjlighet till fullgörelse åter inträder. Brandforsk förbehåller sig rätten att besluta om att inte återuppta projekt som pausats enligt detta avsnitt.

14. Överlåtelse av överenskommelsen

Part får inte utan den andra Partens skriftliga samtycke överlåta överenskommelsen till annan part.

15. Sekretess

Med ”Konfidentiell Information” avses sådan information som överlämnande Part lämnat under projektarbetet och som:

- a) tydligt har märkts som Konfidentiell Information; eller
- b) om muntligen lämnad, har angivits som Konfidentiell Information vid tiden för avslöjandet.

Parterna förbinder sig att inte avslöja Konfidentiell Information för tredje man. Mottagande Part förbinder sig vidare att inte använda Konfidentiell Information för annat ändamål än i enlighet med denna överenskommelse utan den andra Partens föregående skriftliga godkännande. Part förbinder sig att iaktta sekretess och att inte för tredje man avslöja Konfidentiell Information.

Projektarbetet i sig omfattas inte av sekretess.

Villkoren för Konfidentiell Information som anges i denna punkt 15 gäller under denna överenskommelses giltighetstid samt två (2) år därefter, dock maximalt i fem (5) år efter att projektet avslutats.

Åtagande enligt denna punkt 15 gäller inte information som:

- a) vid tidpunkten för avslöjandet var allmänt känd eller som därefter blir allmänt känd på annat sätt än genom brott mot denna överenskommelse;
- b) mottagande Part kan visa var känd för denne före avslöjandet;
- c) mottagande Part behörigen fått kännedom om oberoende av den andra Parten; och/eller
- d) som Part måste utlämna till följd av lag eller domstolsbeslut.

16. Tid

Denna överenskommelse gäller från och med avtalets undertecknande, enligt tidplan enligt punkt 3 ovan (eller annan överenskommen) samt till dess att båda Parter fullgjort sina åtaganden i enlighet med denna överenskommelse.

17. Övrigt

Vid eventuell användning av underleverantör ansvarar Destinatären för underleverantören såsom för sig själv.

Destinatären ansvarar för skyldigheter enligt Säkerhetsskyddslagen och ska informera Brandforsk om arbetet är av sådan art att det inträder krav enligt Säkerhetsskyddslagen.

18. Tvister

Svensk lag är tillämplig på denna överenskommelse.

Tvister som uppstår i anledning av denna överenskommelse ska slutligt avgöras genom skiljedomsförfarande administrerat av Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut (SCC).

Regler för Förenklat Skiljeförfarande ska tillämpas om inte SCC med beaktande av målets svårighetsgrad, tvisteföremålets värde och övriga omständigheter bestämmer att Skiljedomsregler ska tillämpas. I sistnämnda fall ska SCC också bestämma om skiljenämnden ska bestå av en eller tre skiljemän.

Skiljeförfarandets säte ska vara Stockholm.

Språket för förfarandet ska vara svenska.

Denna överenskommelse har upprättats i två (2) likalydande originalexemplar, varav Parterna tagit var sitt.

Destinatären

Datum:

.....

Underskrift

.....

Namnförtydligande

Insamlingsstiftelsen Brandforsk

Datum:

Datum:

.....

.....

Underskrift

Underskrift

Namn

Namn

Forskningsdirektör

Ordförande

Bilagor:

1. Projektansökan